

Bivši ruski car ustreljen po kratki obravnavi.

NOVE NAREDBE PROTI JUGOSLOVANOM.

Avstrijska vlada je poostila naredbe proti Slovanom. Igre di in štrajki imajo boljševiki in revolucio narni značaj.

NEMŠKE ČETE NA ČEŠKO.

London, 27. jun. — Po brzojavah iz Curiha je kronski svet na Dunaju na svoji ponedeljkovi seji sklepal o nadaljnjih naredbah proti rebelnim Čehom in Jugoslovanom. Kronski svet se je peal tudi z akutnim vprašanjem pomanjkanja živil in s položajem armade na bojišču.

Odstopivši ministri predstnik Seydler je priporočil cesarju barona Bahansa, sedanjega železnikega ministra, za predsednika kabineta, ali Bahans je ba je odgovoril, da sprejme le pod pogojem, ako se skliče državni zbor v zasedanju. Nato je Karl naročil Bahansu, da naj poskuša doseči sporazum z raznimi političnimi strankami v svrhu otvoritve državnoborskega zasedanja, toda z omejenim zborovalnim programom.

Štrajki in izgre di v Avstriji se nadaljujejo.

Amsterdam, 27. jun. — Po vesteh z avstrijsko-švicarske meje je notranji položaj v Avstro-Ogrski še vedno kaotičen. Štrajk na Ogrskem narašča in pošta ter brzojav skoraj nič več ne poslujeta.

Delavski nemiri na Dunaju in drugod imajo v splošnem boljševiški in protimilitaristični značaj. Stavka v Budimpešti ima še revolucionarni karakter. Pri izgre dih sodelujejo tudi neštevilni deseterji iz armade. Iz deseterjev so nastale tudi večje roparske tolpe v gotovih krajih na deželi, ki se več kjer le morejo.

Iz Berna je prišla vest, ki menda izvira iz tamošnjega avstrijskega poslanstva, da so pruske čete na poti na Češko z namenom, da "naredi mir." V Pragi so bili zadnje dni zopet veliki nemiri in izgre di so očitno proslavljali italijansko zmago ob Plavi. Železniški promet na Češkem je negotov; roparske čete večkrat napadajo tovorne vagon.

Praga je brez kruha, mesa in krompirja in Galicija je skoraj brez vsakih živil. Avstrijska vlada je nalašč oplenila češkoslovaške in maloruske pokrajine vseh živil, da s tem izsilijo pokorščino upornega ljudstva.

Nemčija okupirala Trst.

Ženeva, 27. jun. — Nemška vlada je brez ozira na avstrijsko vlado prišla graditi mornariško pristanišče v Trstu za razširjenje svoje trgovine in kotrolo Jadranskega morja. Odkar je Avstrija izgubila svoje drednatke razen ene, ki so jih potopili Italijani, so v Pulju in Trstu nemški oficirji namestili avstrijske. Nemški častniki se po obnašanju kot pravi gospodarji imenovanih dveh mest.

PRIDELEK PŠENICE OGROŽEN V KANSASU.

Topoka, Kana. — Državni poljedelski odbor ceni pridelek zimske pšenice na 6,654,886 akker in 97,654,376 bušljev. Tako je kazala letina po došlih poročilih dne 15. junija. Aker bo dal povprečno 14.66 bušljev pšenice po velikosti zavzema letina tretje mesto v zgodovini države.

Ječmena bodo pridelali 17,557,920 bušljev, rži pa 2,549,423 bušljev.

VREME.

Chicago in okolica: V petek nestalno in morda dež. Južni vetrovi.

KERENSKIJI V LONDONU. PRIDE V AMERIKO.

Bivši predsednik ruske vlade je nagovoril delavce v Londonu. Pravi, da bo Rusija še v vojni.

NOVA AMERIŠKA KOMISIJA POJDE V RUSIJO.

Ženeva, Švica, 27. jun. — Ukrajinski biro v Lausannu je danes razglasil, da je prejel potrdilo prve vesti, da je sovjet v Ekaterinogradu obsodil bivšega ruskega carja Nikolaja Romanova na smrt po kratki obravnavi in takoj potem je bil Nikolaj ustreljen. Podrobnosti o obravnavi in eksekuciji še niso znane.

Amsterdam, 27. jun. — Iz Moskve čez Berlin poročajo, da v Moskvi trdovratno vstraja govorica, da je bil bivši car ustreljen v Ekaterinogradu.

Pariz, 27. nov. — Depesha iz Kijeva, datirana 26. junija, se glasi, da je vest o eksekuciji bivšega carja potrjena. Nikolaja so ustrelili boljševiki, ki so se umaknili v Ekaterinograd pred češko-slovaškimi četami.

(Gornje vesti, ki so si v konfliktu med seboj in s prvo vestjo o usmrčenju bivšega ruskega carja, prihajajo vse iz nemških virov.)

London, 27. jun. — Aleksander Fedorovič Kerenski se je včeraj pojavil v Londonu. Kerenski je bil predsednik revolucionarnega kabineta v ruski republiki, dokler ga niso strmoglavili boljševiki v novembru m. l. V prvem revolucionarnem kabinetu je bil justični in pozneje vojni minister.

V Londonu je prišel nepoznan pred štirimi dnevi in ves ta čas je konferiral z mnogimi Rusi, ki žive na Angliškem. Včeraj je dejal Nabokov, ki ima v oskrbi rusko poslanstvo v Londonu, da je Kerenski na poti v Združene države, kamor odpotuje v enem tednu ali desetih dneh. Prišel je v Anglijo z namenom, da pridobi zaveznike za pomoč Rusiji. Nabokov je tudi dejal, da Kerenski ne mara slišati besede "intervencija", temveč pravi, da edina potreba je pomoč od zunaj na kar se bo Rusija sama otresla Nemčije.

Včeraj je bil Kerenski predstavljen zastopnikom angleških delavskih strokovnih uni, ki so zborovali v konferenci. Delegatje so ga navdušeno pozdravili in izpregovorili je sledeče: "Prihajam naravnost iz Moskve in moja dolžnost je, da kot državnik in socialist povem vam in ljudstvu vsa sveta, da se rusko ljudstvo, ruska demokracija bori proti tiranstvu. Prepričan sem, da se vam rusko ljudstvo kmalu pridruži in boju za svobodo."

Ko je Kerenski končal, je nastal nemir v dvorani. Neki delegat je vprašal, kaj je prineslo Kerenskija na konferenco in koga zastopa. Predsednik zborovanja je odgovoril, da ni s Kerenskijem še nič govoril in da ne ve, koga zastopa.

Razume se, da je angleška vlada vedela za njegov prihod.

London, 27. jun. — Kerenski je danes izjavil, da pojde prej v Pariz predno odpotuje v Ameriko.

Špekulacije v Washingtonu o prihodu Kerenskija.

Washington, 27. jun. — Nepričakovana vest, da je Kerenski, bivši predsednik provizorične ruske vlade, danes v Londonu in da namerava kmalu priti v Ameriko, je povzročila veliko diskuzijo v tujakih diplomatih in uradnih krogih. Največ špekulacije se suče okrog vprašanja, s kakšnim namenom prihaja Kerenski v Ameriko. (Dolje na 3. str., 1. kol.)

SLOVENSKO-HRVATSKA NASELBINA ZGORELA.

Ole Elum v pepelu. Člani našega društva prosijo rojake za nujno materialno pomoč.

VSI DOMOVI SO JIM ZGORELI.

Dnevni listi so danes zjutraj poročali, da je požar uničil mestee Ole Elum, Wash., kjer je tudi slovensko-hrvatska naselbina.

Br. Verderbar je prejel sledeči dve brzojavki:

"Vsi člani društva št. 79 (BNPJ) so izgubili domove in prosijo pomoči. — Matt Kauslaric, Frank O. blak in Anton Lučić."

"All members of lodge 70 lost their homes. They need financial help. — Matt Kauslarich, J. A. Balmar, city mayor."

Druge brzojavke v angleščini je enake vsebine kakor prva, samo da je podpisan tudi mestni župan. — Naše društvo v Ole Elumu šteje okrog 60 članov in beda med njimi je zdaj velika, kajti vse jim je zgorelo. Prošimo brate, člane jednote in druge rojake dobrih sred, da se odzovejo klicu na pomoč, ki je nujno potrebna. Pošljite vse prispevke na naslov: John Verderbar, 2659 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Denar bo takoj poslan na pristojno mesto.

WILSON ČESTITA ITALIJI.

Washington, 27. jun. — Predsednik Wilson je včeraj poslal generalu Diazu, vrhovnemu poveljniku italijanske armade, kablgram sledeče vsebine:

"Prosim, sprejmite tople čestitke na sijajnem uspehu armade pod Vašim poveljstvom. Vsa Ameriška pozdravlja uspeh in čuti, da je bila dosežena velika zmaga za svobodo ne le Italije same, temveč vsega sveta."

ČETRTI JULIJ V FRANCIJI IN ITALIJI.

Rim, 27. jun. — Vsa Italija bo praznovala ameriški praznik neodvisnosti dne 4. julija, ki bo proglašen italijanskim narodnim praznikom. Mesto Florencija bo tega dne imenovalo predsednika Wilsona svojim častnim meščanom.

Pariz, 27. jun. — Francija se pripravljala, da dostojno praznuje 4. julij, praznik neodvisnosti Združenih držav. Slavnosti, ki jih priredi ameriška armada, se vdeleže tudi francoske armade in civilno prebivalstvo.

London, 27. jun. — Na Angliškem bodo tudi praznovali ameriški narodni praznik 4. julija.

ZALOGA PREMOGA V PARKU.

Chicago, Ill. — V Grand parku bodo napravili veliko zalogo premoga. Kurivna uprava namerava tam razložiti 5,000 železniških voz ali 200,000 do 250,000 ton premalo.

Raymond E. Durham, okrajni kurivni upravitelj pravi, da v nekaj dneh skliče konferenco posestnikov in upraviteljev hiš v notranjem mestu in če se izrečejo za načrt, da prično takoj z delom.

ALLAN BENSON IZSTOPIL IZ STRANKE.

New York, N. Y. — Allan S. Benson, predsedniški kandidat socialistične stranke pri zadnjih volitvah, je izstopil iz stranke, ker voditelji v stranki nočejo umakniti neložne in protisocialistične st. lousške platforme.

NARAVNI PLIN UBIL PET DELAVCEV.

Oakland, Cal. — Pet delavcev, ki so kopali tunel za vodnjak, so nenadoma naleteli na naravni plin, ki je eksplodiral in ubil delavce. 600.

NASVET VOJNEGA TAJNIKA SPREJET.

Starost za obvezno vojaško službo ne bo še razširjena. Dovolj moč po sedanji starosti do apomladi.

ŽREBANJE NOVE ARMADE.

Washington, D. C. — Žrebanje novincev se je vršilo v četrtek v konferenčni sobi senata. Prvo številko 246 je potegnil vojni tajnik Baker, drugo 1,168 je potegnil senator Chamberlain kot predsednik senatnega vojaškega odseka. Druge številke so potegnili: Senator Warren je potegnil 818, kongresnik Dent 1,091, kongresnik Kohn 479, general March 469, general Crowder 492, polkovnik Warren 154, polkovnik Eschby-Smith 528 in major Kramer 355.

Druge številke je vlekla gđ. Wilhelmina Wellborn in prva številka je bila 580, ki jo je potegnila.

Washington, D. C. — Vojni tajnik Baker in general March, šef generalnega štaba, nista za takojšnjo revizijo zakona za vojaško obvezno službo, ampak vojni departament predloži v šestdesetih ali devetdesetih dneh kongresu program za povečanje armade. Senatni odsek za vojaške zadeve je po tej izjavi zaključil, da oponira razširjenju starosti za obvezno vojaško dolžnost.

Senator Hitchcock je dejal, da bo v avgustu 3,300,000 moč v armadi, ko bo izčrpan prvi razred registrirancev. Cenijo, da jih bo ob tem času k večjem 1,450,000 v Franciji.

General Crowder, o katerem so večkrat poročali, da je za razširjenje splošne vojaške dolžnosti, je dejal, da ne zahteva takojšnje razširjenja starosti za vojaško dolžnost, ampak meni, da je akcija za povečanje števila registrirancev potrebna apomladi.

Armadni oficirji so bili prisotni na seji odseka, preden je prišel razpravljati o takojšnjem razširjenju vojaške dolžnosti. General March in vojni tajnik Baker sta izjavila, da lahko dobe toliko moč za armado, kot jih potrebujejo. Ponovno razredovanje registrirancev se sedaj vrši in letnik 1918 šteje 800,000 novih registrirancev, ki zadostujejo, da krijejo za nekaj mesecev potrebe v armadi. General March je tudi dejal, da takojšnje splošno prevladuje v generalnem štabu.

Večina senatorjev, ki so poslali priporočila, sodi, da kongres sprejme priporočilo.

Vojni tajnik Baker in general March sta dejala, če kongres vztraja pri tem, da se razširi starost za obvezno vojaško službo, tedaj je boljše, da se starost zniža na 20 let, kot da se povzra nad 31. letom. Rekla sta, da bo armada dobila boljše bojovnike v mladini kot med starejšimi ljudmi.

General Crowder je izdal v sredo poziv za 124,535 registrirancev: belopoltnikov in zamorcev. Mobilizacija se vrši po predsednikih v mesecu juliju in prične s pozivom 27.257 moč dne 5. julija. Če se šteje sredin poziv, druge izredne pozive in poziv za 220,000 moč, ki je bil izdan v torek, bo v mesecu juliju pozvanih 367,961 moč v armado.

Poziv, ki je bil izdan v sredo, se deli v štiri sekcije. Od 5. do 9. julija je pozvanih 33,259 belopoltnikov, od 15. do 19. julija je pozvanih 21,255 belopoltnikov, od 16. do 20. julija pojde v armado 45,000 zamorcev, od 29. do 31. julija pa 25,011 zamorcev.

POSODILO BELGIJI.

Washington, D. C. — Ameriška vlada je posodila Belgiji \$2,250,000. Do sedaj je Belgija prejela \$122,800,000 posojila. Vse posojila zavzemnikom znaša \$5,972,590,600.

AMERIČANI UNIČILI GARNIZIJO 1200 MOŽ.

Naše čete ob Marni so okupirale velik hrib. 800 Nemcev je bilo ubitih, 400 vjetih in Američani so vplenili 50 strojnih pušk. -- Italijani vjeli nadaljnih 3000 Avstrijev in prodrli eno miljo v gorah.

Pariz, 27. jun. — Ameriške čete na črti severno od Marne so včeraj izvojevale najslabše zmago odkar je armada Združenih držav v Franciji. Američani so včeraj naskočili velik hrib med vajo Torcy in gozdom Belleau, zajeli nemško garnizijo 1200 moč in jo deloma pobili in deloma vjeli; 800 Nemcev je bilo ubitih in 400 vjetih. Vrhulaga so Američani vplenili 50 strojnih pušk, katere so takoj obrnili na sovražnika.

Bitka je trajala 24 ur. Ameriška artilerija je pripravila tla za napad s silovitimi bombardiranjem, ki je trajalo 13 ur in potem je naskočila pehota. Naka je trajal vroč boj večidel moč proti moč.

Američani so takoj konsolidirali okupirane postojanke, ki zdaj tvore važno točko na zavezniški obrambni črti ob Marni.

Z ameriško armado v Franciji, 27. jun. — Pet ameriških letalcev je prejšnjo noč bombardirale Conflans z dobrim uspehom. Vsi letalci so se vrnili.

Pariz, 27. jun. — Nemci so sinoči metali bombe na Pariz v alle slabemu vremenu. Bombe so naredile nekaj škode.

En sam Američan vjel 63 Nemcev.

Z ameriško armado ob Marai, 27. jun. — Včeraj je prostak Fr. E. Lenert iz Chicago, ki služi pri mornarški pehoti, pripeljal iz gozda Belleau 63 Nemcev, med katerimi je pet častnikov. Vjel jih je sam. Fant je star 21 let in njegova stara mati je bilo rojena v Nemčiji.

Nemški vjetniki pripovedujejo, da so jim pravili njihovi oficirji, da je Nemčija izkrenala veliko armado v Ameriko, okupirala New York in zdaj se armada bliža Filadelfiji; obenem razširjajo v Nemčiji vest, da so nemške podmornike potopile čez 50 ladij v ameriških vodah.

Dnevni seznam izgub.

Washington, 27. jun. — Današnji seznam vsebuje 80 imen. Izgube: 29 moč ubitih v boju, šest jih je umrlo za ranami in dva vsled bolezni, šest je smrtno ponesrečilo (dva na eroplanu), 31 moč je težko in dva sta lahko ranjena, čiri pa pogrešajo.

NE SMEJO PODRAŽITI PREMAGA.

Washington, D. C. — Nova tovarna tarifa na železnicah je postala veljavna v torek, toda kurivna uprava je izdala naredbu, da trgovci s premogom ne smejo podražiti premoga, za katerega so plačali staro prevozno ceno. Trgovci smejo le tedaj prišteti ceni povraženo prevoznino, če so jo res plačali.

RUSKI MORNARJI OPROBENI.

Norfolk, Va. — Delavski departament je odredil, da je 52 ruskih mornarjev prostih, ki so bili dne 13. marca obtoženi, da so se uprli na ruskem parniku Omsku. Mornarji se zopet lahko ukreajo, toda ne več skupaj kot pet na eno ladjo. Ta odredba končuje afero, s katero so se še nekaj mesecev bavila sodišča.

Rim, 27. jun. — Vojni stan poroča, da so italijanske čete včeraj vjele nadaljnih 3000 Avstrijev in napredovale eno miljo na gorski fronti. Vsi italijanski topovi in ostali material, ki so ga vplenili Avstrijei prve dni svoje ofenzive, je prišel nazaj v roke Italijanov; vrhutega so Avstrijei ostavili na zapadnem bregu reke velikanske množino orožja in streliva. Sedem avstrijskih eroplanov je včeraj padlo na tla. Mostiče Capo Nile na Plavi je popolnoma v rokah Italijanov.

London, 27. jun. — Včerajšnje uradno poročilo z Dunaja se glasi, da so bili odbiti italijanski napadi v gorah med rekama Brento in Piavo.

Nemški vjetniki, ki so prišli v roke Angležev, se čudijo, kako je mogla avstrijska armada doživeti tak poraz.

Iz Švice prihajajo vesti, da prihajajo večje čete nemških rezerv iz Francije v gorati okoli italijanske fronte. Nemčija je vsakakor spoznala veliko nevarnost, ki preti Avstriji, ako se zruši njena fronta v gorah. Avstrijske in nemške rezerve se bodo menda koncentrirale v okolici Asiaga in gore Grappa, kjer so nekatere važne postojanke pod ognjem italijanske protiofenzive.

Pred novo ofenzivo na sapadu.

Pariz, 27. jun. — Vojni stan poroča danes, da se razvijajo topniški boji južno od Aisne in v Vogezih. Francozi so sinoči izvršili tri vpadne in vjeli nekaj Nemcev.

London, 27. jun. — Uradno javljajo, da so Nemci včeraj izgubili močno postojanko na flandrski fronti.

Nemci se pripravljajo na ponovno ofenzivo, toda kje se bodo zaleteli, je še težko reči. Nemci vidi, kako pred njihovim nozom raste ameriška armada, in videli so, kako žnosten konec je doživela avstrijska ofenziva v Italiji, zato jim menda ni ostalo dosti korajže za ponovni naval. Toda če kajzer hoče vreči v klavenco še par desetih divizij, so zavezniški pripravljani.

Angleško delavstvo je pretrgalo premirje s vlado.

London, 27. jun. — Zastopniki angleške delavske stranke so včeraj na svojem letnem zboru sprejeli resolucijo, s katero so pretrgali premirje s vlado, ki je obstalo skoraj od začetka vojne. Delegatje, ki zastopajo 1,704,000 glasov, so bili za resolucijo, dočim so zastopniki 915,000 glasov bili proti. Arthur Henderson je dejal, da izredna volitve za parlament v nekaterih krajih zahtevajo, da delavska stranka vodi svojo samostojno politiko.

NOVINEC PRIPELJAL SVOJE DETE V TABORIŠČE.

Camp Lee, Va. — A. W. Carpenter, novinec iz Virginije, je vzel s sabo svojo 3½-letno hčerko v vojaško taborišče. Dejal je, da mora sam skrbeti zanjo, zato jo je privedel v taborišče, ker upa, da jo v njem lahko preživi. Bolniške strešnice v oporišni bolnišnici bodo adoptirale otroka, če oče v to privoli.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena glasnog po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Narodna: Zedinjena država (sven Chicago) in Canada \$2 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2807 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$2 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2807 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4635.

Datum v objavo n. pr. (Maja 30—15) poleg valjga. Imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam ne utvori list.

Stvari, ki dajo misliti.

Kuehlmann, kajzerjev minister zunanjih zadev, je rekel v pondeljek, da je odločilna zmaga z orožjem nemogoča. Nemčija torej končno priznava, da ni "nepremagljiva". To priznanje je prišlo iz Berlina še le letos, ko imajo Združene države blizu milijon mož v Franciji. Toda kajzerjev minister je povedal le pol resnice. Odločilna zmaga z orožjem je ne samo mogoča, temveč tudi gotova stvar — na strani Amerike in zaveznikov.

Karl Prvi in Zadnji — zadnji avstrijski monarh — milo prosi Viljema — zadnjega kajzerja v Nemčiji — za pomoč proti revolucionarjem in Italijanom. Nemški listi pa ogorčeno vprašujejo: "Ali bodo naše čete vedno podpirale slabega zaveznika?" Kadar se tatovi in morilci grdo gledajo, tedaj je kmalu konec roparske bande.

Razlika med socialisti v starem kraju in Ameriki je le ta, da tukaj lahko odprto govorimo o republiki, medtem ko oni tamkaj še ne morejo kakor ne morejo govoriti niti o monarhiji. Povejte nam, da li je do danes tamkaj en sam govornik črnil ali en sam slovenski ali hrvaški list zapisal, da mora biti Jugoslavija kraljevina in da kralj sankcionira vse sklepe ustavodajne skupščine.

V listih, ki podpirajo propagando za jugoslovansko monarhijo, je čitati: "Slovenski socialisti v starem kraju so v skupnem boju za neodvisno jugoslovansko državo, drugačni pa so njihovi sodrugi v Ameriki". Resnica pa je, da smo mi bili s sodrugi v starem kraju in s hrvaškimi ter srbskimi socialisti vred za neodvisno jugoslovansko državo (federativno republiko) še takrat, ko so vodilne glave sedanjega monarhističnega gibanja marširale v paradah na Francojevef god ali rojstni dan.

"Clevelandska Amerika" piše, da ima S. N. Z. tri nasprotnike: Avstrija, Zotti in Slovensko republikansko združenje. Kakšni nasprotniki so pa bili takrat, ko je g. Pirc pisal v svojem listu o našem gibanju za republiko: "Bravo, možje, tako je treba! Slovenci so že siti cesarjev in kraljev" itd., in ko je tožil "Slogo" v Washingtonu zaradi slavošpevov avstrijski vladji? Svetujemo eksekutivi S. R. Z., da ponatisne Pirceve članek z naslovom "Kralj sankcionira", v katerem je Pirc vrgele sledeče besede Londonskemu odboru: "Tukaj se ločijo naša pota, gospodje!" Ta članek — katerega je "Glas Naroda" triumfalno komentiral: "Londonski odbor je izgubil zadnji slovenski list" — se naj razširi v posebni brošurici med naše ljudstvo, da bo videlo, kakšni karakterji so v monarhističnem taborju.

"Glasilo K. S. K. J." piše nekaj o ameriških socialistih, toda urednik je namenoma zamolčal polovico resnice. Povedal ni, da sta v stranki dve frakciji in da manjšina — ki pa bo kmalu večina, ako ni že — absolutno nasprotuje protivnojnemu programu st. lousške konvencije in podpira vojni program ameriške vlade. Omenil bi lahko tudi to, da je pred kratkim odpotovala socialistična delegacija v Anglijo in Francijo in vlada ji je dala potne liste. In končno bi lahko omenil, da Slovenska sekcija J. S. Z. stoji na stališču manjšine, kar dokazuje resolucija čikaškega kluba št. 1, ki je bila objavljena v več listih in tudi v "New Appealu". Kdor hoče biti pravičen, mora povedati vso resnico ali pa nič.

V slovenskem delu "Jugoslav. Svijeta" čitamo, da "Čehi v starem kraju niti v Ameriki ne govorijo nič o republiki". Ne vemo, kako je v tem oziru v starem kraju, dasiravno imamo dvome, toda pisec navedenih besed naj nikar ne misli, da smo tukaj sami slepci in gluhi. Ko je bil Masarik v Chicagu, smo videli na češkem lokalni velik napis: "Živel Tomaž Masarik, prvi predsednik češkoslo-

vaške republike!" In Masarik sam je drugi dan dejal v svojem govoru v Harrison High School: "Prej ne odnehamo z bojem, dokler ne bo češko-slovaški narod združen v ČEŠKOSLOVAŠKI REPUBLIKI". Te besede je slišalo najmanj 5000 oseb. To naj za enkrat zadostuje, da kažemo, kdo laže.

Dalje pravi "Jugoslav. Svijet", da je tudi v S. N. P. J. še precej monarhistov; s tem misli avstrijakante, ki se še tupatam oglašijo s kakšnim zabavljivim pismom brez podpisa. Ti ljudje niso nobeni monarhisti, temveč navadni avstrijakantje z otroško pametjo, ki so jo ohranili še iz tistih let, ko so v ljudski šoli hreščali cesarsko pesem. Jugoslovanski monarhisti pa vedo, kaj delajo in zavedajo se tudi, da pride namesto cesarske pesmi kraljeva himna.

DOPISI.

PISMO IZ VOJAŠKEGA TABORISČA.

Camp Perry, O. — Gotovo se čitatelem čudno dozdeva, da prihaja zadnje čase tako malo poročil slovenskih fantov, ki se nahajajo v armadi strica Sama. To morda že vriva kateremu mnenju, da smo se vsi vrnili nazaj v civilno življenje, kar bi pa bilo napačno mnenje, kajti samo v tem taborišču je okoli sto slovenskih fantov v armadi, kar tudi ni tako majhno število. Vojaških novic vam ne bom poročal, ker ni nič tako posebno važnega, da bi vas zanimalo.

Ta kraj poleg Eriškega jezera je zelo prijeten, tako da nam skoro niso mogli izbrati lepšega taborišča. Najbližnje mesto je Port Clinton, ki je kakih šest milj oddaljeno od taborišča. Ho je jako lepo, snažno mestec. V okolici taborišča se nahajajo rodovitne farme, večinoma veliki sadni vrtovi. Največ goje jabolka in breskve. Zares, lepi kraji so, kjer je obilica sadnih vrto. Farmarji v tej okolici so jako premožni ljudje.

Četudi vojak, se vseeno zanimam za politično gibanje med ameriški Slovenci, kajti stvar se tiče vojakov ravno tako, ako ne še bolj, kot drugih ljudi, kajti mi smo v armadi, da se z orožjem v roki borimo za principe demokracije, izraženim v predsednikovih proglasih.

Zadnje čase se opaža prav živahno delovanje po raznih slovenskih naselbinah za Slovensko republikansko združenje kljub vestranskim napadom od strani ljudi, ki jim je beseda svoboda samo na jeziku, ne pa v srcu. Ako bi bili resnični prijatelji demokracije, potem bi se ti ljudje pridružili delovanju za program SRZ, toda v resnici pa delajo ravno nasprotno, to je da napadajo na vse mogoče načine to organizacijo. Ker ne morejo oporekati programu, ki ga zastopa SRZ, so pa prišli z blatenjem posameznih oseb, ki so aktivne v delu za program SRZ. Obžalovanja so vredni ljudje, ki v svojem fanatizmu ali nadutosti izlivaajo gnojnice osebnih napadov na sotrudnike SRZ.

Vse delovanje SRZ je zgrajeno na podlagi stvarnosti in brez zavijanj ali "obljub", kot trdi jo, da jih imajo pri nasprotni organizaciji, kajti vsa naša moč se nahaja v ljudstvu. Ljudstvo je tisto, ki mora prvo zahtevati svobodo, potem šele mo lahko pomagajo demokracije države.

Vedno čitamo poročila pristašev SRZ, da jim njihovo delovanje ovirajo pristaši monarhije, najsi bo pri shodih za SRZ, predavanjih, veseljah itd. Najprijetnejša taktika teh ljudi je seveda denuncijanstvo, dasiravno vedo, da ne morejo ničesar dokazati pristašem SRZ, da le njihovo delovanje v protislovju s principi Združenih držav, pa pa je ravno nasprotno resnica.

Dobe se ljudje, ki trdi jo, da ni med programom SRZ in SNZ, nobene razlike, češ, da imata obe organizaciji eden in isti cilj. Sure Mike! Je razlika; je, pa še velika, kajti če ne bi bilo razlike, bi ne bilo treba tega boja, ki ga vodijo sedaj v slovenski javnosti. Na vsak način je razlika, če jaz hočem republiko, nekdo drugi pa proglasi pokrajino, za katere želim, da bi postale republika, za monarhijo. To je razlika allright. Med predsednikom republike in med vladarjem "po božji milosti" je velika razlika, kajti prvega je postavilo ljudstvo, drugega pa "božja milost", pravzaprav

sam, kajti takozvano "božjo milost" imajo vladarji le za pesek v oči prirostenim ljudstvu.

Nekaterim ljudem je vseeno, kako državno formo dobi bodoča Jugoslavija; glavno je, da se Jugoslovani rešijo avstro-ogrskih okovov. V tem oziru polagajo takli ljudje vse premalo važnosti rešitvi tega vprašanja. Če že delam gospodar, uredil tako, da bo odgovarjala mojim potrebam in mojim koristim, ne pa "sklanfal" nekaj skupaj, kar bo le slabo držalo in hišo bo treba vedno popravljati. Čim bolj pa kako stvar popravljaj, tem bolj se pojavljajo nove napake in popravljajja ni konca ne kraja, hiša pa bo dobila obliko podrtje. Avstrija je danes ena taka podrtja, ki je le s klanfanjem drže skupaj, dasiravno vsakdo ve, da ne bo mogoe ohraniti te habzburške stavbe v celoti, ker je že od vsega začetka zgrajena tako, da je obsojena razpadu. Zato je ravno pri formiranju državne nastave prvi in glavni pogoj uspešnemu razvoju države dobra konstitucionalna podlaga, na kateri stoni vsa državna stavba. Ako je dobra podlaga, doter načrt, potem so tudi poznejše poplave površja hiše lažje in tudi uspešne. Ker se hoče naš narod rešiti ene podrtje, naj se ga ne sili v drugo, nego naj se upošteva v prvi vrsti pravična rešitev jugoslovanskega vprašanja na podlagi demokracijskih principov. Tako rešitev je možno le, če se ustanovi Jugoslavija na federativni republikanski podlagi, ki bo onemogočila vsako prikrajanje posameznih jugoslovanskih narodov na račun drugega naroda. Le na ta način bo mogoče najtesneje zblizati vse jugoslovanske narode ter delati podlago za skupni jezik in skupno kulturo.

Prava demokracijska država za more biti le republika, ne pa monarhija. To se je v Ameriki vedno povdarjalo in vemo še danes. To vedo tudi avstrijski Slovani, zato jim prav gotovo ni vseeno, kako formo države dobe njihova ozemlja po tem, ko se otresejo avstrijske nadvlade. Če se hočemo rešiti ne avtokracije, ne smemo ustvarjati možnosti, da se nekega dne znajdemo pod vladjo druge avtokracije.

Zato delujmo za en skupen cilj, za poraz avtokracije in za ustanovitev demokracijske jugoslovanske države, kjer bodo odprli vzroki ponovnih bojev za državljanske pravice in socialna zakonodaja. Ako bi se prišli taki boji med Jugoslovani v njihovi lastni državi, bi bili bržkone še kajsi, kot pa so bili v mejah avstrijske monarhije. Saj smo lahko opazovali boje med Malorusi in Poljaki v avstrijski Galiciji, med Poljaki in Rusi v bliskem Nikolajevem carstvu. Če se hočemo takim bojem še naprej izogniti, se moramo izogniti vseh vzrokov, ki odpirajo polja za razprtje in nesoglasja, ki imajo tolikokrat tako usodopolne posledice, da napravljajo nasprotstva nepremostljiva.

Vse to je vzelo v obzir Slovensko republikansko združenje, pa je sprejelo program, ki bo odvarjal mirnemu razvoju bodoče jugoslovanske države. Ta program ni nov, kajti sprejet je bil prvič v Belgradu, ki je imel še mirne obzorje, kot pa program SRZ, kajti belgradski program še vedno obstoja in ima obilo pristašev ne samo med Slovenci v domovini, nego tudi med Srbi in Hrvat. Ta program je bil sprejet na konferenci zastopnikov jugoslovanskih social-demokracijskih strank v Belgradu leta 1910, na kateri je bil sprejet princip balkanske federativne republike za edino pravo rešitev balkanskega vprašanja. Za stvar so se pose-

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE

Sedež v Chicagu, Ill.

IZVRŠVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerle, Martin V. Konda, Bibin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ladvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermene, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravija, Jacob Muha, Zvonko Novak, K. H. Pogledič, Matt Pogorelec, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrih, Stefan Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se desdaj še niso priglasi, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljave je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

bno zavzemali jugoslovanski socialni demokratije.

Dne 18. avgusta, 1917, sta izdala zastopnika socialne demokracijske stranke za Bosno in Hercegovino ter za Hrvatsko in Slavonijo memorandum škandinavskega socialističnemu odboru, v katerem zahtevata kot glavni pogoj rešitve balkanskega vprašanja ustanovitev jugoslovanske države, ki naj se pridruži balkanski federativni republiki. V tem memorandumu povdarjata, da niso jugoslovanski socialni demokratje ničesar popustili od svojega programa, sprejeta na konferenci v Belgradu 1910, pač pa so časi taki, da se sedaj zahteva za ljudstvo še precej več pravice. Ta zastopnika sta bila sodruga Markić in Radošević in razume se, da se nista več vrnila v Avstrijo, kjer ju čakajo vislice vlad omenjenega memoranduma.

Politične frakcije v domovini, razven šušteršičevih črnožoltih pristašev, so se združile na podlagi majske deklaracije jugoslovanskih poslancev v avstrijskem državnem zboru. Časi so resni, tako resni, da se jih lahko imenuje najkritičnejši v svetovni zgodovini. Ni čuda, ako taka doba združuje po svobodi hrepeneče ljudi in jih navaja k skupnim ciljem. Med ameriški Slovenci je to drugače. Ali ne bi mogli pustiti vse kričanje in smerjanje na strani in se zavzeti za delovanje na programu Slovenskega republikanskega združenja, kajti le v složni, močni organizaciji je moč. Masa ameriških Slovencev se ne bi smela pustiti zavajati od raznih kričačev, ki gledajo le, kako bi oblatili pošteno ljudi. Ako bi vladni organi poznali taktiko teh ljudi, bi jim gotovo ne pustili strahiti ljudi s kartami SNZ, češ, da tisti, ki niso državljani in nimajo kart SNZ, ne bodo mogli dobiti dela in lahko se zgodi, da imajo še druge nepravice. Zares, vseh mogočih načinov se poslužujejo gotovi ljudje in slepenje slovenskega delavstva. Ljudi, ki gredo radi na limance, je pa menda še vedno dovolj, kajti drugače se neumnost ne bi izplačala.

Ali ni dovolj velika lumparija, če hočejo ostrahiti slabo poučene ljudi, da bo prišla proti pristašem Slovenskega republikanskega združenja nastopati vlada in jih preganjati? Kak namen imajo s tako gonjo, je jasno, kajti odvrgli bi radi Slovence od SRZ. Z veseljem opažamo, da nasprotniki SRZ ne marajo s tako taktiko tej organizaciji prav nič škodovati, pač pa jo še utrjujejo, torej so dosegli popolnoma nasproten efekt, kot so ga pa sami želeli.

Mi priporočamo ameriškim Slovence, naj se ne ozirajo na razne napade, nego naj slušajo kile rojakov v domovini, ki si žele po dolgih letih tiranije tudi enkrat svobode, in se organizirajo vsi v svetem boju za demokracijo, katere zmaga pomeni tudi osvoboditev našega naroda. Glede: "Na delo za republiko" naj vas spremlja v tem delovanju. Vi lahko nudite sovražnikom avtokracije veliko pomoč v tej vojni, ako napravite iz SRZ najmočnejšo slovensko organizacijo, kar je sicer še sedaj, le da jo morate organizatorično še bolj utrditi in jo gmotno zadostno podpirati.

Za vzgled si vzemite tukajšnje slovenske fante v armadni službi, ki se kljub svojem vojaškemu stanu živahno zanimajo za vse, kar pospekuje poraz avtokracije. Nedolgo tega smo se zbrali skupaj in zložili svoto \$18 in jo poslali tajniku SRZ, A. J. Terbovec, kajti mi smo prepričani, da organizacija kot je SRZ, potrebuje sred-

stev, če hoče vršiti svoje veliko delo. Ni velika naša plača, in se nikakor ne da primerjati s plačo premogarjev in rudarjev ter raznih obrtnikov in drugih industrijskih delavcev, toda vseeno je dovolj velika, da smo zbrali to svoto iz zavesti, da jo damo organizaciji, ki zastopa demokraci in program in veliki sovražnici avtokracije.

Vojakom ne preostaja denarja in svojo plačo prav lahko potrošijo za razne potrebe. Če smo in bomo se prispevali za SRZ, je to dokaz, da sinatramo to organizacijo potrebno in da zasluži finančno in moralno pomoč. Vaska stvar, vaska organizacija na tem božjem svetu, če hoče eksistirati, je odvisna od \$\$\$\$. Če ni teh, preneha eksistencija.

Vsi narodi imajo organizacije, katerih namen je voditi propagando za osvobodjenje ali pa za demokracijske pridobitve svojemu narodu. Nekatere teh organizacij so zelo močne in imajo na razpolago velika finančna sredstva. Tudi Slovensko republikansko združenje potrebuje sredstev za svojo propagando. Rojaki, posebno slovenski fantje, prispevajte za to organizacijo, za osvoboditev jugoslovanskih narodov. Pritrajte si vsak mesec par čas piva, pa iztrgajte tisto svotico SRZ. Imejte vedno pred očmi, da so časi resni, da je treba izrednega dela in izrednih žrtv, kajti tudi narodi krave, kot še nikdar poprej. V boju za demokracijo moramo vseh pozabiti na predvojne čase, ko se v Ameriki nismo brigali, kaj se godi onkraj Atlantika. Sedanja vojna se tiče tudi nas direktno in direktno smo v nji prizadeti. Morda si bo kdo predstavljal, da sem postal šovinist ali kaj takega: Toda nič takega se ni zgodilo z mano, prijatelji. Vse, kar tu pišem, pišem iz prepričanja, da je danes ves boj v prvi vrsti med dvema faktorjema: Med pristaši demokracije na eni strani in med predstavniki največje avtokracije, ki je kdaj eksistirala, na drugi strani. Zame in zate ostaneta le dve poti. Ali v aktivni boj, bodisi v kakoršnikoli formi na stran demokracije, ali pa v tabor kajzerstva. Kajzerju se pomaga že s tem, če si brezbrizen, če ne dela v naših bojnih organizacijah za demokracijo, za poraz centralnih sil.

Hvala tudi g. Pircu, uredniku "C. A." za njegove lepe "častitke" slovenskim vojakom. Opazil sem v njegovem lističu notico v kateri piše, da smo slovenski fantje lausko leto, ko smo odhajali v armado Združenih držav, zijali in vriskali, da je bilo grdo in da se tisti, ki odhajajo letos združujejo, vse mirneje. Morda ste pozabili, da so bili tisti fantje, ki so tako "rjoveli" pred odhodom v vojaško službo, večinoma vsi pristaši, ki so šli v armado ne da bi vedeli zakaj, nismo pa bili vsi taki, g. Pirc. Tudi iz armade nismo vzele slovesa, ker se zavedamo današnjega položaja, dasiravno veste, da vojaški poklic ni za zabavo. Šli so pa iz armade tisti, ki so se ogrovali za Slov. nar. svet. Številno slovenskih vojakov, omenjenih v začetku tega dopisa, naj vam priča, da nas je tukaj precej, ki smo pripravljani storiti vse, da zmaga Amerika v tej vojni. Ravno zato, ker se zavedamo važnosti te vojne za demokracijo, se zavedamo tudi važnosti organizacije Slovenskega republikanskega združenja in njenega boja za dorezo svobode Jugoslovancem. Kot člani republikanske armade smo tudi za republikanske ideje. Zato smo tudi po naših skromnih močeh zbrali svoto \$18, da pokažemo sloven-

LUTERANCI.

Historičen roman. Spisal Anton Koder.

(Dalje)

"Kriškar, pomagaj, lovi mi pokrivalo, ti si aren kot podlasica, jaz sem pahodil že mnogo danes, teško se pripogujem!"

Kriškar je stopil navlašč na breg in zrl za pokrivalom, a dobro je pazil na vsak gibljaj tovarišev.

In v resnici, ko zagleda Goriček svojega tovariša na levi ob vodi, zavrtel se je proti njemu, kakor da bi ga ova piknila, zgrabil ga za ovratnik in zlekl:

"Čakaj me, ti smrt oslovaka, jaz ti pokažem, kaj se pravi mene loviti v past."

Izgovorivši skušal je z vso silo pahniti tovariša v derečo Bistrico baš na mestu, kjer je delala globok tomun; a Kriškar, ki je sam prežal in pričakoval napada, vrgel se mu je hipoma pod nogo in kakor da bi trenil, podrl ga je na tla, zlozel mu na trebuh ter ga jel srdito spestni obdelovati. Goriček je kričal na vse pretege in se zvičal pod svojimi tovarišim in ga prosil, naj ga pusti, saj bosta delila novce za Knaflja.

"Ti in tvoji lutrovske noveci! Jaz jih zaslužim lahko sam brez tebe, če hočem, a jaz ne izdajam prijatelja kakor si ga misliš ti, ali tebe bi, ko bi bila tvoja griva groša vredna, pa ga ni. Zda vem, kakov zanesljiv tovariš si ti nam luterancem; kajti vedi, tudi jaz sem Lutrov prijatelj in sem te le skušal, kakovo hudičovo dušo imaš."

Tako je zmerjal in obdeloval Kriškar svojega tovariša. Nato pa pristavi:

"Spomin moram vendar tudi imeti od takega zvestega prijatelja, kot si ti pasjedlakec."

Izgovorivši potegne krivice in odreže hipoma Goričku desno uho. Potajil se je zdajci Goriček kakor jež in sapo je na se vlekel; kajti edino to si je mislil, more me še rešiti iz rok grozovitega črevijarja.

"Dovolj ima," je dejal v resnici potem Kriškar, vstal je raz vidno nezvestnega tovariša in odhajajo z odrezanim ušesom pristavi: "Zda pa le pojdi in izdaj prijatelja birčem! Zaznamoval sem te tako, da pozna ves svet Judeža liskarjota."

Danilo se je že in ondi za Bergantovim hribom je ruda jutranja zora, ko se vzdigne Goriček ob Bistriškem bregu in kolneč gre dalje, kolikor mu rastepeno in krvavo truplo dopušta. Veda ni s početka, kaj mu je storiti, ali naj Knaflja izda Kramarju in z lepimi novci v roki zapusti luteransko družbo, pri kateri ga bode brez dvoma ta grivec, skriti Kriškar, o katerem ni mislil, da je res luteranec, odnil, ali naj pa ondi Kriškarja za odrezano uho in za dreganje s krivcem v rebra toži.

Prisedel potem pred sodnikovo stanovanj na Malem gradu, prestrašil se, kakor da bi bilo trebilo predenj; kajti na večnih durih zagleda pribito svoje lastno uho.

"Prehitel me je ta prokleti pasjedlakec in me brez dvoma izdal," pravi Goriček samemu sebi in zapusti urno, kolikor ga morejo noge nepti, grad in se izgubi v mestnih ulicah.

ENAJSTO POGAVLJE.

Trikrat je vzhajal mesec potem, četrta noč pa je bila oblačna. In v taki noči je šaka Knaflj grajsko hčer pod kosatim kostanjem ob grajskem ozidu na severni strani. Saj mu je obljubila, da čuje, dokler ne pospi vse po gradu, a da je ni strah same iti skozi dvorišče na vrt pod visoko drevo.

Knaflj je položil roki okoli njenega života, ko je pritekla po peščeni stezi, in dolgo ji je zrl molče v lepo plavo oko. Potem jo je vprašal: "Lavra, ali me res ljubiš tako, kakor nevesta svojega ženina, ki mu sledi, če je treba, na konec sveta in deli z njim gorje in srečo?"

Tiho je bilo zdaj nekaj časa, da se je čulo težko dihanje grajske hčere, ki je nagulila lice na ljubčekove prsi in dejala boječe: "Zakaj govoriš tako, dragi moj?"

"Zato ker te ljubim tako nepopisljivo, kakor solnce zemljo, katere se nikdar ne pogledati ne more, ki ji pošilja blede luno, ko pada v morje, in zlato zoro, ki naznanja prihod njegove ljubezni."

"In zemlja je tudi hvaležna za tako milobo. Lepo cvete, zeleni in zori o solnčnih žarkih in zori o solnčnih žarkih in umre ter sledeni, ko pojemlje luč njenega tovariša," odgovori urno deklica.

"Kaj si rekla? O reci še enkrat, draga moja: Zemlja zeleni v ljubezni in umira brez nje! Kaj pa človek, povej Lavra, kaj je on brez ljubezni?" povzame Knaflj in strastno poljubi svojo tovarišico.

"Ti si danes tako čudno razvnet, dragi moj; takov se nisi bil nikdar, kaj ti je?" vpraša nekako boječe Lavra potem.

"Ni mi ni, samo bojim se, kako bode živelo moje srce, ko mu izgine za vselej luč tvoje ljubezni; saj praviš, da zledeni celo zemlja brez milodejne gorkote."

"Ti dvomiš o moji ljubezni? Sramuj se take misli brez usroka!"

"Lavra moja, srce človeško je uganjka, katere najvišji modrec ne more razvozlati. Izpreminja se kakor luna na nebu, ki sveti le nekaj ur, ki vzhaja vsako noč pozneje in pozneje, a naposled izostane."

"Kaj sem ti storila, da trpinčš s takimi mislimi nocoj moje srce, in vendar si obetal, da mi imaš poročati važne stvari, katerih naj se ne strahim."

"Pač zlata Lavra, čemu ti zakrивam oblak, ki se je privlekel nad najino ljubezen, ki vsuje, prej ko morda zaveva, ledeno točo, ki uniči zadnjo bilko upa o lepi najini bodočnosti; zakaj povem ti, dete moje, prej nego solnce trikrat vzhaja, odpelje me pot za one daljne gore, ondi za v nebo kipečim Triglavom."

Stresla se je grajska hči po vsem životu pri teh besedah, in desnica, s katero je gladila otožno tovarišovo čelo, zdrnila ji je ob životu, in deklica vpraša: "Ti greš, zakaj greš, in brez mene, in za vselej?"

Toliko stavljenih vrašanj v enem stavku, kdo bi ji odgovoril tako urno z lahkim smreč?

"Jaz odhajam, ker te ljubim, kakor še nisem in ne bom nobenega človeka več na svetu, bolj kakor samega sebe, kot domovino in bolj, sramujem se skoro te besede, bolj kakor sveto stvar, kateri sem izročil svoje nesrečno življenje. Lavra moja, jaz grem, ker ti v ošim srečo, ker ti ne želim take usode, kakršna je moja; kajti mene bodo, če me še niso, izdali prijatelji moji, ker sem jim mlačen, nedelaven tovariš. Kam grem? To vrašanje je lahko, a težek odgovor. Tja, golobica moja, kjer ni potreba človeku zatajevati svojega prepričanja, kjer vlada mir in bratroljubje, in kamor me vabi moj prijatelj Primož Trubar, ktereja preklinjajo njegovi rojaki za njegovo ljubezen."

Tako je govoril Knaflj svoji tovarišici ter pristavil brisoč njene v eurkih tekoče solze po blestem licu:

"Odpusti, draga moja, tem besedam! Ti, le ti bi mi bila lahko še rešilni angelj, ki bi me pripeljal s pota moje pogube, kakor uče vaši duhovniki, v naročje cerkvi, v kateri me je ranjka mati moja izredila. Zda je prepozno. Prisegel in zaklel sem se tovarišem, da ostanem zvest svojim načelom. Povrh si zapomni, skrivna prijateljica moja, kdor izpremeni svoje dejanje brez prepričanja iz osebnih vzrokov, je renegat. In tako najbolj gnusno, vse veke od vseh narodov proketo ime, bila bi moja smrt. Prosim te torej še enkrat, odpusti mi, nepozabljeni angelj moj! Jaz ne morem tu zaradi tebe več ostati, a z menoj, s prokletim luterancem, bežati ne smem, in ti ne velim, — ker te ljubim."

Tiho je bilo po teh besedah pod grajskim kostanjem. A med tem se je grajska hči izvila iz Knafljevega objeta in dejala resno:

"Pojdi dragi moj, če je tako, kakor praviš! Zaradi mene ni vredno prelomiti danih priseg. A nič ne izgovor, da odhajaš zaradi tega, ker me ljubiš! Povej mi za slovo, kje je zapisano v sv. pismu, da vpraša prava ljubezen po veri in stanu. Knaflj, ti si velik učenec svojega mojstra, a poslednjega stavka nisi razumel. Zaradi tega pojdi sam, kamer te je volja, kdo vpraša —"

Poslednjega stavka ni izgovorila grajska hči, le zo bema rokama si je zakrila obraz ter omahnila na peščeno stezo. Knaflj je planil kviku in dvignil v solzah utopljeno deklico in klical:

"Lavra, dete moje, sreča moja, ali greš ti v resnici z menoj? Ali te ne plaši preganjanje, revščina in trpljenje luteranskega duhovnika?"

Grajska hči ni odgovorila tem vprašanjem, le oči polne solz so se jele čistiti in svetliti, in težko dihanje se je pomirilo ter mrzle roke so dohvale prejšnjo toploto.

"Hvala ti nepopisna, Lavra moja, za tvojo preveliko ljubezen, katere jaz ne zaslužim in katere nisem vreden," odvrne Knaflj potem in pritisne strastno Lavrino roko na svoje prsi in poljubi deklico, nato pa reče:

"Uredi torej svoje reči in bodi pripravljena! Tretjo noč te bode čakal pod ravno tem kostanjem, toda varujva se, da se ne izdava; izgubljenava lahko oba."

Lavra bi najraje vzkliknila samega veselja pri teh besedah, da bi odmevalo od gor; saj ji je zrl naproti lepo življenje na strani ljubljeneja moža! Srečna deklica ni poznala življenja niti njegove goljufije in bridkosti. Bivanje na samotnem gradu poleg bolehnega, čmerikavega očeta, bilo je največje gorje njenemu zgodaj vzbujenemu sreč.

Potem sta zaljubljenca še dogo v sladkem objemu sanjala o svoji bodoči sreči na Nemškem. Kako si hočeta urediti prijetno življenje, pa kako se ljubiti in si ostati zvesta. In ko se pomiri vihar v preljubem domovju, hočeta se vrniti na Slovensko. Saj jima bode oče odpustil, ko ju nihče več ločiti ne more, in v ljubeznju mu hočeta potem stotero povračati sedanjost njegovo žalost. Rudeti je jelo nebo ondi za Vižinskim vrhom, ko se ločita Lavra in Knaflj, zatrjujoča si še enkrat, da čez tri dolge dni ni več za njiju ločitve, temveč samo ljubezen, in nič drugega kot ljubezen!

DVANAJSTO POGAVLJE.

Na južni strani Cerklj ob cesti stoji dandanes velika zidana enonadstropna hiša, in tamkaj se toči vno, prava kislina in žganje, in kaka mensa klobasa se tudi dobi za prigrizek. Na tem mestu je stala za časa naše povesti pol zidana, pol lesena koča, priestna krema. Nič ni ostalo od nje v današnje čase kot hišni primke: "Pri Jajcu" in pa pravica točiti vino in žganje.

V ti kremlji "Pri Jajcu" sedel je tretji večer po dogodbi v prejšnjem poglavju tuj človek in pil po malem žganje, a precej pogostoma je pogledoval skozi malo okno na cesto, ki vodi v Kamnik in Mengeš. Med tem se je pričelo mračiti in iz zvonič je naznanjal zvon "Ae Marijo". V tem trenutku je stopil v kremo visoko rasten, debeluhast kremlar, snel je pokrivalo ter jel moliti na glas angeljako čestčenje. Že prej je namreč skrivaje opazoval svojega gosta, a ta mu ni bil nič kaj všeč.

"Kdo vé, ali ni ta griva čestitasta povrh še luterš, in mene zapro naposled, ker mu prodam kupo žganja," sodi pri tem opazovanju mož.

Znano je namreč, da je bilo pod ostro kaznijo prepovedano občevati z luteranci in še toliko bolj sprejemati jih pod streho. Zaradi tega je kremlar, zvit glava, že težko čakal priložnosti, da jame moliti na glas angeljako čestčenje, sklepajoč takole: "Če molis z menoj in mi odgovarja ta griva, kakor se spodobi, potem je pošten in naj pije, da pod mizo pade; ako ne, skusiti moram, da ga spravim na cesto."

(Dalje sledi).

Milko Vogrin.

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje.)

Tako je mislil baron Robert sam pri sebi, a na tihem se je vendar jezil, da se Olga zanj tako malo zanima. Ali to se mu je z druge strani zopet dopadlo! On je namreč vedel, da se nedolžne deklice s prva zelo bojijo moškega spoja. In ako se kdo nežni gospici približuje, kaže se, kakor da bi se ga bala, a vendar ga zna na tihem ljubiti. Treba je torej nekaj umešnosti v obnašanju proti takim deklicam. Človek mora biti drzen. Z drznostjo se pri ženskem spolu največ opravi, in to najbolj v vojaški suknji. Česa se je pa treba sramovati ali bati? Deklicam se moška drznost dandanes le dopada.

"Ogrske gospice so rekel bi vse na to stran jako lahke; tudi nemške in med njimi Olga sama, nimajo menda trjega srea kakor moje rojakinje," sklepal je potem Robert. "S prva je treba malo ponositi se s svojim plemtvom, pabhati in zarožijati s svetlo sabljico; nato nekaj laskavih besed o njeni lepoti in o ženski kreposti sploh; potem se govori o sreči, udanosti, ljubezni, slednjič pride ta jlen poljub — in sreča vez je gotova! Tako sem zmagal vsledar in bodem tudi tu," vzklikne zdaj Robert ves vesel in tleskne dlan ob dlan. "Meni se ne more žensko bitje protiviti, ako ga v sreči zadenejo moje iskrene oči. Tu v Porečah bode veselje! Danes se pošalim z Olgo, jutri grem zopet kam drugam, ali v mesto Celovec, kjer so neki lepe, žive gospice, ali v kako bližnjo kopel. Povsod mi bode sre na izbiro, in Olga naj pazi, če hoče, da se ji ne izneverim!"

V takih pogovorih in mislih bil je baron Robert vesel in zadovoljen, kajti nikdo mu ni tu ugovarjal, saj je bil sam v sobi. A ko bi ga bila, ti ljubka bralka, videla, kako samosvestno je trdil on vse to, smejala bi se mu bila rekoč, da se zelo vara o ženskem spolu in da si zida gradove v oblaki!

Manj zadovoljnega se je pa kazal baron Robert s svojim stanovanjem. Zda ste mu bili njegovi dve sobi premanjni, zdaj mu ni lega proti solnčnemu vzhodu ugažala, češ, da ga bodo jutranji solnčni žarki nadlegovali, zdaj so mu bile služkinje v vili pregrede in preumazane, kakor da bi bile Madžarke najnašnejše in najlepše ženske na svetu; a znano je vendar dovolj, da so slovenska dekleta v kopelih jako lepo in praznično oblečena. Da lahko bi bil rekel, kdor ga je videl, da je ta madžarski baron nestrpljiv kakor mnogo drugih!

A tudi narava mu ni ugajala. Jezil se je rekoč, da so mu gore previsoke, ker ne more prek njih videti; zdaj mu je manjkalo ravnin, kakor so one tam na Ogrskem; zdaj je zopet kiel, da se bode jahanju celo odvadil, ker ni dobiti ježnih konj, a tudi pripravnega prostora za jahanje ni; da še s krasnim jezerom ni bil zadovoljen, in ga je imenoval mlako, če tudi obsega 3581 oralov površine in je do 85 m globoko ter se celo do 1660 m na široko razteguje. Z ničim ni bil ta ogrski patron zadovoljen, a prestopil je bil komaj prag svojega stanovanja!

In to svojo nezadovoljnost je kazal tudi pri Skenovskih. Ošteval je ljudi in jih zmerjal, kako so neotesani, ker se mu seveda niso tako priklanjali, kakor ogrski kmetje na njegovem zadolženem posestvu ob Blatnem jezeru. Naš slovenski kmet že ve dandanes prav dobro, komu se ima odkrivati in komu ne, a to je baš jezilo madžarskega plemenitaša. Govorila je zgolj ošabnost iz njega, a ta se kakor znano ne prikupi nikomur, in tedaj tudi ni Olgi in njeni materi ugajala.

Razgovor pri Skenovskih bil je torej prvi večer jako enoličen. Največ je govoril Robert sam in se pri tem dobro počutil, ker mu ni nikdo, tudi Olga ne, ugovarjal. A to se ni zgodilo iz ljubezni do njega, ali ker bi bila z njim gojila enake nazore, temveč iz namarnosti, katero je kazala pri njegovem besedovanju. Ni se ji vredno zdelo, da bi se o takih ničevnostih in abotah pogovarjala z njim. Pri vsem tem pa se je vedel Robert proti Olgi in sploh v Skenovski hiši, kakor da bi bil domač. Čutil se je vzvišenega nad

obiteljjo Skenovsko kot baron in se ponašal s svojo visokostjo ob vsaki priliki. Hotel je pokazati, da si mora Olga v čast, v veliko čast šteti, da pride v baronsko rodbino, in to v grajsko ogrskega magnata, kakor se je večkrat sam imenoval.

(Dalje.)

AMERIČANI SO POTOPILI 28 POTOPLJAC.

Peinberton, Mass. — "Odprave januarja je naša mornarica potopila osem in dvajset nemških potapljač, in našim pomorščakom gre hvala za to, "je rekel zvezni senator John W. Weeks, član senatnega odseka za vojaške zadeve pri nagovoru lastnikov tovarn za pranje perila. "Prepričan sem, če se izvrši junaško delo, da se naznani javnosti."

STRELA ZANETILA TOVARNO.

Pittsburgh, Pa. — Strela je udarila v tovarno Falk kompanije, v kateri izdelujejo olje in barve, in je zanetila požar. Ob času ognja je delalo 150 delavcev v tovarni, ki so se rešili pravočasno. Škoda po ognju znaša \$150.000.

LOKOMOTIVA POPARILA 15 OSEB.

New London, Conn. — Petnajst oseb je bilo poparjenih, ko je iz lokomotive siskala para na potniške vozove, ko je vozila mimo osebnega vlaka na New Haven in Hartford železnici. Nihče ni težko ranjen.

UMOR IN POIZKUŠEN SAMOMOR.

Warren, O. — Thomas Tellas, bogat Grk, je oddal štiri strele na svojo ženo. Ena krogla je prodrla sree, druga pa pljuča. Po izvršenem umoru je Tellas obrnil samokres proti sebi in sprožil. Krogla mu je prodrla pljuča nad sream. Ljubosumnost je povzročila tragedijo.

DRUŽINSKI PREPIR S SLABIMI POSLEDICAMI.

Lyman, Wyo. — Farmer Owen Zufelt je mrtev, njegov sin Richard Zufelt je obstreljen v koleni, Jas Wall, Zufeltov svak je pa justični ubežnik radi družinskega prepira, ki se je razvil v pretep. Wall je pred nekaj dnevi zapu-

VABILO NA IZLET ALI PIKNIK, katerega priredi

dne 4. julija Slovenska Maxhom godba v Johnstownu, Pa. na starem, navadnem prostoru na koncu Ohio ulice, kakor druga leta na dan Proglašenja neodvisnosti.

Obhajali bomo šestletno proslavo obstanka naše godbe.

Pričetek točno od ENI URI popoldne.

Vstopnina za moške \$1.50, za ženske pa le 10c.

Vljudno vabimo vsa sosedna društva in vse posamezne rojake in rojakinje v bližini in iz oddaljene okolice Johnstowna, Pa., da se v velikem številu udeležijo naše zabave. Ob enaki priliki bomo vrnili.

Poskrbljeno bo z dobro postrežbo za lačne in žejne, kakor tudi za dobro zabavo bo skrbel odbor.

Opomba: V slučaju slabega vremena se bo vrnila zabava v dvorani društva "Triglav".

Maxhom godba.

MALE OGLASI.

Pittsburgh, Pa.

Potrebuje mo dekleta, ki se imajo učiti likanja v čistilnici in barvilnici. Delo stalno. Dobra plača, lep prostor. Pri East End Dye Works, 365 Paulson Ave., E. E. Pittsburgh, Pa. 4x).

Potrebuje dobro dekle za hišno delo, dobra plača, mora spat doma, ni pranja in ne dela ob nedeljah. Oglasite se pri 5210 Woodlawn Place, Tel. 4519, J. Shenley. (4x)

RAD BI IZVEDEL.

za mojo zvesto prijateljico Karolino Zefran in sicer valed zelo važnih zadev. Cenjene rojake v ljudno prosim če kdo ve za njen sedanjí naslov naj mi ga naznači, ali pa če bode sama to čitala naj se mi prijavi čim prej mogče. Moj naslov je:

A. Markulin Grahov, 387 E. Ferry Ave., Detroit, Mich.

PREKLIČ IN IZJAVA.

Preklicujem in izjavljam, da Franjo Gri ni tega storil o čemur se ljudje tukaj pogovarjajo, da je storil in izjavljam, da je to le navadna obrekljivost. Mladenec je pošten. To izjavljam jaz, GRGO BRANJOVIĆ, Minnesota.

stil Zufeltovo famno in odšel v mesto, da se izogne prepiru v družbi. Ukrenil je vse potrebno, da pri svojo družino in se je vrnil bližnjo Zufeltovo famo, da vama družino s sabo. Sešel je z Zufeltovim fantom pri Bill Nye Dugwayju. Naročil mu je, naj gre po njegovo ženo in otroke in jih privede do Dugwayja.

Mesto njegove žene je pri Zufelt z njegovimi sinovi. Vsi bili oboroženi. Nihče ne ve povdati, kaj se je zgodilo tik pred bitko. Ko se je smodnikov dim dvignil v zrak, je stari Zufelt žal smrtno ranjen na tleh, Richard Zufelt je imel razstreljeno koleno. Wall si je pa napravil pot skozi Zufeltov kordon in izginil. Zufelt sodijo, da je ranjen.

NOVA VODNA POTA V NAČRTU.

Washington, D. C. — Trgovski tajnik Redfield je izdelal načrt za štiri velika vodna pota ob atlantškem obrežju, ki bi služila prevažanju blaga in bi ladje varoval pred napadi potapljač.

V ta namen je treba zgraditi štiri kanale: Cape Codov kanal, Delaware in Karitanov kanal, Delaware in Chesapeakeov kanal in Albemale in Chesapeakeov kanal. Vsi štiri kanali bi postali last Združenih držav. Kongres je dovolil potrebni denar za Cap Codov kanal, o dveh kanalih se vrta razprave, Albemale in Shesapeakeov kanal je pa že vladna last in ga je treba le še poglobiti, da postane dovolj globok tudi za velike ladje.

LES ZASEŽEN.

Washington, D. C. — Združene države so odredile, da gre smrekov les na pacifičnem severozapadu in les žolte smreke v južnih državah za vladne potrebe.

Ko bodo krite vse vojne potrebe, bo vlada oddala les važnim industrijam. Če bo še kaj ostalo lesa, ga dobe lesni trgovci.

KONGRESNI VODITELJI SO ZA POČITNICE.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C. — Voditelji zbornice in senata so se sporazumeli na tridesetdnevne počitnice, ki pričnejo, ko bodo sprejete predložene predloge. Tako je izjavil J. Kitchin, vodja večine v kongresni zbornici.

Washington, D. C.